

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-CHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Numiri.

Onoratul *Augustin Budu*, paroh în Preluci, este numit în aceeași calitate la parohia *Pinticul român* (tr. Dej).

Din șed. konz. 23 Ianuarie 1935.
Nr. 405.

Onoratul *Mihail Moțoc*, preot nou-hirotonit este absolvat dela parohia *Monor* și numit *administrator local* la parohia *Preluci* (tr. Surducului).

Din șed. cons. 23 Ianuarie 1935.
Nr. 733.

Onoratul *Teodor Adace*, preot în Nimigea de sus este numit *administrator local* la parohia *Monor* (tr. Budaclui).

Din șed. konz. 23 Ianuarie 1935.
Nr. 129.

Onoratul *Vasile Pop*, preot-nou-hirotonit, este numit *administrator local* la parohia *Râpa de sus* (tr. Budaclui).

Din șed. konz. 23 Ianuarie 1935.
Nr. 360.

Colectă pentru biserica din Chinteni, tractul Cluj.

Credincioșii noștri din Chinteni, tractul Clujului sunt necesitați, din cauza locului nestabil, pe care a fost clădită biserica, să o mute la un loc potrivit, biserica, din cauza crepăturilor, amenințând cu dărâmarea. Cum credincioșii noștri de acolo sunt săraci, iar biserica au zidit-o nu prea de mult, nu sunt în situația de a suporta chel-

tuelile noi ce li-se cer cu mutarea bisericii.

În consecință lăsăm, că până la 1 Septembrie 1935 să se facă o colectă pentru biserica din Chinteni în toate parohiile și filiile din Eparhie, și sumă realizată să se verse direct la Venerata Administrație Centrală Capitulară cu provocare la acest număr, raportând Ordinariatului prin oficiile protopopești, cari vor înainta aici conpectele din protopopiatele respective.

Din șed. konz. 23 Ianuarie 1935.
Nr. 324.

Noile carnete de călătorie pe C. F. R. cu 50% reducere.

În legătură cu circulara noastră Nr. 6996/1934, publicată în *Curierul Creștin* Nr. 1—2 din a. c. aducem la cunoștința Veneratului Cler, că cu începere dela 1 Aprilie a. c. intră în vigoare noi carnete de identitate pentru călătorie pe C. F. R. cu 50% reducere, la cari sunt îndreptățiți, ca și funcționarii de Stat, și preoții Bisericii noastre, soțiile și copiii minori ai lor. Protopopii tractuali au drept la călătorie în clasa I, iar ceilalți Frați din pastorație la carnet de călătorie în clasa II-a, soțiile și familiile primesc carnet, pentru clasa, pentru care e îndreptățit capul de familie,

Pentru obținerea noilor carnete sunt a se observa normele din trecut. Pentru fiecare membru, pentru care se cere carnetul, este a se înainta chitanța despre plățirea taxei de carnet, și care se poate achita la orice stație C. F. R.



plătindu-se și colectiv pentru, întreagă familia: 30 Lei pentru carnetele de clasa I, 25 Lei pentru cele de clasa II, pentru fiecare membru, și fotografia fiecăruia în mărime de 6/9 cm. neagră, pe fond alb și semnată de fiecare personal. Identitatea fotografiei, va fi certificată pe dos de către protopopul tractual, care va răspunde pentru identitate.

Toate chitanțele și fotografiile ne vor fi înaintate fără întârziere pe calea Oficiului protopopesc tractual, care ni le va înainta pe toate de odată, cel mai târziu până la 1 Martie 1935. pe lângă un borderou, întocmit în ordine alfabetică (după numele de familie al preoților), după modelul de mai jos:

Ministerul Cultelor și Artelor.

Litera

Data

Borderou

Nr. crt.	Nr. carnetului	Clasa	Numele și Pronumele	Gradul	Comuna și județul	Numele soției	Numele copiilor	Data nașterii copiilor			Obs.
								Anul	Luna	Ziua	

Acest borderou se va completa în modul următor:

La rubrica 1. se va trece Nr. curent al capilor de familie îndreptățiți.

La rubrica 2. nu se trece nimic.

La rubrica 3. se va indica clasa pe care se cere carnetul.

La rubrica 4. se va trece numele de familie și de botez al preotului.

La rubrica 5. gradul: preot, paroh, paroh-protopop on. protopop tractual.

La rubrica 6. parohia și județul în care se află.

La rubrica 7. se va scrie numele de botez al soției.

La rubrica 8. se va trece numele de botez al copiilor și în dreptul fiecăruia, în rubrica 9, anul, luna, și ziua

nașterii fiecăruia copil.

În interesul cauzei și pentruca pe ziua de 1 Aprilie a. c. să poată fi toți Frații preoți și familiile lor în posesiunea nouilor cărnete, invităm pe toți Frații, să înainteze chitanțele și fotografiile de cea mai mare urgență Oficiului protopopesc competent. Mult Onorații Frații protopopi, la rândul lor ni le vor înainta fără întârziere; iar pe preoții, care nu le vor fi înaintat până la 28 Februarie a. c. nu-i vor cuprinde în borderou, rămânând aceștia cu eventualitatea de a nu primi carnetul decât numai cu întârziere.

Cluj, la 8 Februarie 1935.

Nr. 599.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficiala.**Mitropolitul Vasile****— Funerariile și înmormântarea Marelui Mitropolit și Arhiepiscop al Blajului. —**

Am anunțat în numărul nostru special dela 20 Ianuarie a. c. vestea sinistră, ce a îmbracat în doliu Biserica noastră: Excelența Sa Inalt Prea Sfințitul *Dr. Vasile Suciu*, Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș în ziua de 25 Ianuarie a. c. la orele 23 seara a trecut la cele vecinice.

Capitul Mitropolitan a lansat următorul necrolog despre moartea Marelui Prelat:

Capitul Mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș, cu adâncă durere aduce la cunoștință, că

Excelența Sa Inalt Preasfințitul Domn

Vasile Suciu

Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș, Prelat domestic al Sfinției Sale Pontificelui Roman, senator de drept, membru onorar al Academiei Române al Societății Regale de geografie, al Asociațiunii pentru literatura română și cultura popoului român, decorat cu Ordinul „Regelui Ferdinand I în gradul de mare cruce”, „Steaua României în gradul de mare cruce”, „Vulturul României” în gradul de Comandor cl. II și „Răsplata muncii pentru biserică cl. I,” Doctor în sf. Teologie și filozofie scl. scl. scl.

născut în Copăcel (Jud. Făgăraș) la 13 Ianuarie 1873, hirotonit preot în 14 Iulie 1895, consacrat intru Episcop la 1 Ianuarie 1920, după suferințe îndelungate, împărțit de repețite ori cu sfințele Taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile lui Dumnezeu, la 25 Ianuarie a. c. orele 23.

Inmormântarea marelui defunct va avea loc Marți, în 29 Ianuarie 1935, la orele 10 din Biserica Catedrală mitropolitană în cimitirul greco-catolic din Blaj.

Sf. Liturgie pentru odihna sufletului său se va sluji în 30 Ianuarie 1935 orele 10 în catedrala din Blaj

În veci pomenirea lui!

Blaj, la 26 Ianuarie 1935.

* * *

„Unirea” dela Blaj descrie prin condeul măiestric al d-lui A. Melin ultimele zile ale Ilustrului Defunct în modul următor:

Ultimele zile ale marelui mitropolit Vasile

Suferințele fizice prin cari a trecut Inaltul ierarh de 10 ani încoace, sunt cunoscute de întreaga lumea om nească. În vara anului 1916, căutând la echirghiol alinare unui bânuit reumatism s'a întors greu bolnav, încât medicii au fost nevoiți să-i propună o amputare a piciorului stâng. Arterioscleroza și diabetul își dăduseră mana, sa să roadă la rădăcină un copac de bărbat, cum numai în codrii Făgărașului se pot întâlni

Profesorul Dr. Iuliu Hațieganu dela Facultatea de medicină din Cluj, fost elev al Inaltului Ierarh, a depus toate silințele ca să convingă pe marele preot, că intervenția chirurgicală este absolut necesară și singură ea poate mântui pentru biserică și neam o vieată de realizări strălucite, abia începută.

— Domnule doctor, eu nu mă tem de moarte și plec bucuros, împăcat și cu Dumnezeu și cu oamenii!

— Desigur Excelență, ripostă cu profundă venerațiune și dragoste filială profesorul Hațieganu — dar ne temem noi de această moarte. Se teme biserică și neamul...!

Operația s'a făcut în două reprize: întâi sub genunchi, apoi sub șold. Iar de atunci viața Mitropolitului dela Blaj, s'a împărțit între masa de lucru și pat. La ocazii mari, când o cereau interesele bisericii, ale clerului sau ale instituțiunilor culturale din Blaj, își punea viața în cumpănă și, însoțit de un singur servitor, se lăsa dus la București, la P. lat, antișambra pe la dd. miniștri, ori înfrunța lunga cale până la Roma străbună, ca să aducă întărire sufletului său și chiag lipsurilor și sărăciei noastre dela Sf. Părinte al creștinătății universale.

În acest fel, după norocoasa operație dela Cluj, Inalt Prea Sfințitul dela Blaj a mai putut munci spre binele bisericii și al neamului 10 ani. Roadele acestei epoci sunt mai mult decât strălucite. Călătorul care ia linia ferată București—Cluj, după gara Câmpia Libertății, vede o întreagă serie de palate școlare moderne. Ele fac dovadă de avânturile, la cari s'a știut înălța acest Arhiepiscop invalid, acest trunchiu pietros de

om, în timpul când atâția alții nici cu picioarele întregi nu pot să urce o colină...!

Primul atac

Din toamna anului 1934 Inalt Prea Sfințitul a început a se plânge și de cord, plus atâtea alte mizerii ale unui corp măcinat de nemîșcare și de injecțiile nenumărate ce primea zilnic. Proteza adusă dela Bologna, dela cel mai celebru ortopedist al Europei, n'a putut-o întrebuița nici-odată.

În ziua de Schimbarea la față (6 Aug.) a avut primul atac la inimă. De atunci se bănuia, că Inaltul Prelat nu va mai putea-oduce mult timp.

Atacurile s'au repetat la intervale, când mai ușor, când mai grav. Secretarul mitropolitan, Păr. Dr. Ioan Cristea, singura persoană care, înafară de servitor, dormea în palatul arhiepiscopesc, era totdeauna pregătit cu patrafirul și molitvelnicul, mai ales în nopțile lungi.

Înafară de indispozițiile obișnuite, Inalt Prea Sfințitul era veșnic ocupat cu hârtiile administrației bisericești, presida consiliile consistoriale, primea în audiențe, discuta chestii edilitare, culturale. Și abia rar se putea observa oboseala trupului chinuit de dureri și de privațiunile impuse.

La începutul săptămânii, cel care scrie acestea rânduie, a văzut pe Excelența Sa seara, în timpul mesei. Cina mai mult decât frugală (lapte cu mămăligă și compot) a început cu doza reglementară de „insulină“.

Conversația a fost însă foarte animată și vioaie. Din timpul vicariatului nu l-am văzut pe Inalt Preasfinția Sa atât de bine dispus. Abia mai târziu, trecând la convorbiri de ordin mai general, privind soarta Românilor din Secuime, Excelența Sa s'a înnegurat la față și a exclamat dureros:

— Câte memorii n'am făcut, câte făgăduinți n'am primit, dar ajutoarele promise n'au mai sosit! Hârtii da, câte vrei, parale însă nu. Voi fi silit să revoc pe preoții numiți acolo și cari mor de foame. M'au purtat destul cu vorba toți cei ce se laudă cu reromanizarea secuilor. Oamenilor nu le mai cred, nu le mai cred!

Clipele din urmă

În ziua de 13 Ianuarie a avut primul atac de cord, mai serios, în 1935. Atunci a spus secretarului său:

Dacă voi muri azi, mor chiar în ziua mea de naștere! (A murit cu 13 zile mai târziu).

Joi, în 24 Ianuarie, spre ora 1 noaptea, s'a simțit iarăși rău și a cerut să fie împărțit cu Sf. Taine. În aceeași zi, toată vremea s'a simțit rău, și nu lăsa să fie o

clipă singur. Singurătatea, atât de mult iubită altă dată, acum îi însufia un fel de genă inconștientă. Medicul său l-a rugat să părăsească absolut orice ocupație oficială, interzicându-i și citirea corespondenței.

Joi, spre Vineri noaptea, la ora 1 a cerut din nou să fie cuminecat, Vineri, în 25 Ianuarie, pe la amiază s'a simțit bine și după masă a ațipit un sfert-două de ceas, liniștit, ca de obicei.

Înaintea prânzului a făcut într'una socoteli, adunând sume în registre, scoțând solduri. Era enervat că nu poate da nici cum de urma sumei de 4 (zi patru) lei. A și rămas însemnat în registrul respectiv, cu frumoasa sa scriere caligrafică:

- De 4 lei nu pot da seamă!

La ora 5.45 a cerut să vie trăsura la scară, făcând obișnuita plimbare, însoțit de secretarul Păr. Dr. I. Cristea. Il preocupă soarta credincioșilor din capitala Moldovei, unde și destinase pe preotul respectiv.

Cina (vinete împănate și compot) a rămas aproape neatinsă. Se plânge secretarului:

Nimic nu-mi mai trebuie!

Cordul bolnav începu iarăși cu presemnele rele. Se trimise după medic. La ora 8'15 seara primi o nouă injecție; apoi, liniștindu-se, însuși Inalt Prea Sfinția Sa trimise pe toată lumea (medicul, secretarul, servitorul) la culcare.

La ora 9 ceru să fie trecut în dormitor, unde Păr. Cristea ceti psalmii de seara în locul Arhierelui,

La 10'20 servitorul, chemat cu soneria, a văzut că bunul Stăpân își trăiește clipele din urmă și alergă după Păr. Secretar.

Inalt Preasfințitul ședea pe dunga patului, cu brațele sprijinite pe-o măsută, ca pentru rugăciune și, când a sosit secretarul, zise, liniștit, senin:

— *Rogu-te Părinte, dă-mi deslegarea!*

Tânărul drept desprinde un crucifix de pe perețele de alături și îl puse în mâna muribundului, care îl sărută și îl strânse la piept cu ardoare.

În chilia austeră, călugărească, în semi-obscurul răspândit de un bec minuscul, răsună duos și înăbușită de lacrimi deslegarea obișnuită la ieșirea sufletelor de creștin.

Afară, orașelul istoric dela îmbinarea Târnavelor, doarme greu sub înveliș de negură cu promoroacă. Nu se mai văd nici turnurile înalte, masive, ale catedralei. Nici ornicii nu mai bate. Noapte adâncă pretutindeni...

În vechiul castel al vlădicilor uniți și al Prinților Transilvaniei de demult, Mitropolitul Dr. Vasile Suciul al Blajului pleacă fruntea grea de gânduri, de suferințe, de

plănuri, închide ochii pe veci și expiază lin...!

S'a dus, a trecut.

Era măsura vremii 22.55, spre miez de noapte.

Alături, lângă patul de mucenic, plângea cu hohote secretarul tinerei și incremenise, cu ochii imobili și uscați, servitorul care-și pierdu-se stăpânul.

Incolo, doar' gangurile strâmte, întortochiate, ale castelului, îngână uitate plănesele de crivăț.

Mitropolitul Blăjului nu mai este între cei vii!

Măria Sa „Vasile Veda”, cum l-a numit ocazional d. N. Iorga, marele nostru istoric, s'a mutat la străbuni.

Primele măsuri

A fost vestit numai decât Austrația Sa Iacob Popa, vicarul arhiepiscopesc și membrii venerabilului Capitu, cari au și sosit la patul marelui defunct, Rev. D. canonic Ștefan Roșțaru, a luat dispoziții ca să se poată îndeplini formele consuetude ale ritualului bisericesc. Carpul răposatului a fost spălat cu un de lenin apoi așezat.

Iuca în aceeași noapte au plecat telegramele oficiale către Guvern, către Congregația Orientală din Roma, către Episcopii sufragani al Provinciei mitropolitane ce Alba Iulia și Făgăraș. A fost vestita prez. etc. iar Sâmbătă dimineața, clopotele catedralei vest-au cu glas înmormântat marea catastrofă.

Inmormântarea s'a făcut în ziua de Marti, 9 Ianuarie 1935 la crele 10.

Funerariile

Funerariile marelui dispărut — cesi-au au fost în mod oficial decretate — au fost adevărate înmormântări naționale, part epand în d. lui Bisericii noastre Iur' adevăr Tăra întregă.

Tot „Ulirea” dela Blaj publica următorul raportaj despre înmormântarea înalt Prea Sfințitului Mitropolit:

Îngățiri.

Măsurile pentru desfășurarea ordonată și demnă a tristului ceremonial le-a Capitu mitropolitan având concursul tuturor Blăjenilor. Se constituie în gra a comisiuni de primire a oaspeților, de încadrare, de aranjarea conștelui funebru și altele. Toți membrii acestor comisiuni își dau tot prisosul energiei lor ca înmormântările de proporții naționale să se desfășoare cu toată grandoarea. Ceeace l'au a fost unor de loc.

Asistența

E cea mai grăitoare dovadă a dragostei și mai ales a considerațiunii neprecupețite de care s'a făcut vrednic Mitropolitul Vasile în fața neamului nostru întreg. Exc. Sa Nuntial Valerio Valeri reprezintă pe Prea fericitul Părinte PAPA PIUS XI, iar Colonelul Drosu pe Majestatea Sa REGELE CAROL II. — Guvernului îi țin locul Dnii miniștrii Al. Lapedatu și C. Angelescu. Patriarhia ortodoxă română trimite pe P. S. S. Visarion Puiu, iar Mitropolia ort. a Sibiului pe Vicarul — Arhijereu Vasile Stan Biserica romano-catolică din țară e reprezentată prin Mitropolitul Al. Cisar, episcopul Fiedler și prelatul Balazs, Astra prin președintele ei, prof. univ. Iuliu Moldovan, Arad, prin prof. A. Borza. De față mai sunt dd. Al. Vaida Voevod, Dr. Nicolae Lupu, G. Cișăianu, Valeriu Roman, General Dănilă Papp, Aug. Caliani, Ștefan Pop, dela Sf. Sava, Dr. A. Banciu, Dr. Ilie Lazar, Păr. D. Manu, și sute de alii din toate unghiurile țării, — de toate neamurile și confesiunile — pe cari spațiul restrâns al gazetei noastre nu l' poate cuprinde.

Prohodul

il săvârșesc toți cei patru episcopi ai bisericii noastre — P. P. S. S. Lora Valeriu Traian al Orăzii, Iuliu al Clujului și Gh. I. Alexandru al Lugojului și Alexandru al Maramureșului, — asistați de canonici din toate cele două capitule pe cari le avem din protopopii și preoți. În afara de acestia, scrii celebrează oficial rugăciunile lor peste 150 protopopii și preoți se înalță în aceste sp. e ceriri pentru sufletul marelui dispărut.

Cuvântările

ce s'au rostit, au schitat în termeni lapidari activitatea laborioasă a defunctului, au scos în evidență meritele lui bisericești și naționale și mai ales s'au făcut ecoul jalei și golului ce l' lasă în urma sa Mitropolitul Vasile. Fiecare orator lumina alte și alte tal. alte sporite merite. Chiar dacă te simțai ispitit a admira frumoasa și de multeori poetica împletire a frazelor, te fura totuși eununa vredniciei lor, cari zu făcui să isvorească aceste cuvinte. La această ordine de idei încreștam cuvântarea Par. Canonic Macaveiu, care a tâlmăcit semnificațiile Bisericii Unite, apoi a Dilor Miniștri Lapedatu și Dr. Angelescu, a Mitropolitului Cisar și Dr. Iuliu Moldovan, Dr. Al. Borza, Dr. Nic. Lupu, Dna. Livia Boila, P. Pal, Gr. Padureanu, Coriolan Sueiu și studentul Biris.

Cortegiul

la rândul său, încă a fost impresionant, prin proporțiile uriașe în care s'a desfășurat, și mai ales prin faptul că era o înnoaie vie a considerațiilor, de care s'a învrednicit răposatul în fața tuturor straturilor sociale. Săraci și bogați, meseriași și țărani, școlari și militari, preoți și dascăli, doctori și avocați, vlădici, Rege, Papă, toți l-au p. trecut la locul de odihnă, cu frunțile plecate de obidă, cu ochii scăldați în lacrimi, cu sufletele stăpânite de pioasă reculegere. Numărul trece ușor de zece mii. Așa s'au perândat crucea și praporii, școlarii, delegațiile sâtenilor, meseriașilor, societăților, seminaristilor, preoțimii, reprezentantul Regelui, Papei, reprezentanții guvernului și cultelor, ai autorităților, armata, și întreg publicul îndoliat, ca să arunce un pumn de humă pe mormântul marelui Mitropolit Vasile.

Fie-i țarina ușoară și pomenirea veșnică !

* * *

Cuvântarea d-lui Ministru Lapedatu.

Dintre cuvântările, cari s'au rostit la catafalcul Fericitului în Domnul Mitropolit Vasile, reproducem, în cele de mai jos, elogiile cuvinte ale Domnului Ministru al Cultelor și Artelor, *Alexandru Lapedatu*, care a vorbit oficial în numele Guvernului.

Iată cuvântarea d-lui Ministru:

Depunem, azi, spre veșnică odihnă, în acest istoric pământ al Blajului, trupul liberat, în sfârșit, de îndelunga-i și trudnică-i obidă a celui ce a fost până alaltăieri, arhiepiscopul și mitropolitul Vasile, și deși știam bine că — dată fiind natura gravă a boalei de care suferia în ultimii ani — sfârșitul fatal poate veni în orice moment, totuși, de când el s'a produs, o grea și capleșitoare durere a cuprins și învaluit sufletele noastre.

Căci, în răposatul în Domnul, pierdem pe omul care și-a îndurat cruda-i soartă cu o virtute sufletească și resignare creștinească, cum, desigur, numai la muceniecii de odinioară mai putem găsi asemănare, — pe românul bun și de inimă, care înfraga-i viață, și-a păstrat, genuine firea și mentalitatea, credințele și sentimentele aduse din lumea bravă și vrednică a țărănimii din care a pornit, — pe profesorul și cărturarul, învățat și luminat, serios și conștiințios, care și-a închinat munca istovitoare, de zi și noapte, creșterii și educației tinereții clericale, dezvoltării și înaintării literaturii religioase — pe prelatul, care, ajuns la cea mai înaltă treaptă ierarhică a bisericii sale a înțeles și a știut să-l reprezinte, să-l susțină și să-i apere intere-

sele vitale cu cea mai înaltă conștiință a îndatoririlor sale și cu cea mai devotată râvnă a demnității sale.

În această din urmă demnitate și în rolul pe care l-a îndeplinit în cadrele ei, posteritatea va judeca și aprecia, de bună seamă, pe răposatul în Domnul Arhiepiscop și Mitropolit, ca pe unul din cei mai merituoși și valoroși ierarhi ai bisericii române unite și în același timp, din cei mai buni și mai devotați fii ai neamului. Căci, deși, relativ scurtă, păstorirea sa a căzut în vremurile de mari schimbări și prefaceri, de noi așezări și orânduiri ale României întregite, cari priveau și atingeau, în cel mai înalt grad, și biserica în fruntea căreia mult regretatul Mitropolit ajunsese.

De aici marea sa grije și neogoita sa râvnă nu numai de a păstra acestei biserici și instituțiilor ei pozițiile dobândite prin lupta și jertfa predecesorilor, ci și de a-i asigura, în mijlocul acestor prefaceri și schimbări, așezări și orânduiri, o situație prin care să-și poată îndeplini, și mai departe, misiunea pe linia vechilor și glorioaselor tradițiuni și în spiritul nouilor și inexorabilelor necesități.

Lupta aceasta a fost, se știe, grea. Numai cei ce l'am văzut și l'am urmărit de aproape întru apărarea drepturilor și promovarea intereselor bisericii române unite, știm cât suflet eroic a cheltuit fericitul în Domnul, ca nimic din patrimoniul moral, spiritual, cultural și național al înaintașilor să nu se piardă și ea opera lor să fie asigurată în dezvoltarea ei prin noi așezăminte școlare și bisericești, sociale și filantropice.

Înalta conștiință și profundul simțământ al îndatoririlor sale, care i au dat țaria rezistenței, i-au adus și mulțumirea izbânzii. Căci biserica-i este, astăzi, deplin asigurată și rosturile ei deplin lămurite în cadrul vieții naționale. Meritul este și rămâne, pe deăntregul, al fericitului mitropolit, ca conducător al vrednicilor și zeloșilor săi colaboratori. C'știe întreaga lume românească și o vor mărturisi, deapururea, monumentalele ctitorii și numeroasele așezăminte de tot felul cu cari a ținut să împodobească acest istoric centru al Blajului, crescându-i în chip așa de însemnat viața culturală și prestigiul național.

E firesc, deci, ca Ierarhul care astfel a știut să fructifice talentul încredințat lui de Celatotputernic și să lase în urmă o operă așa de frumoasă, să și fi așteptat deslegarea din această viață pământească cu liniștea și seninătatea pe care i-o dădea conștiința datoriei împlinite și chiar a jertfei de sine. Și e firesc, iarăși, ca moartea lui să fi îndoliat nu numai pe credincioșii pe

căre-i-a păstorit cu atâta demnitate și vrednicie, ci întreaga lume românească, care știe și cunoaște meritele, pe cari și le-a câștigat în viața neamului nostru.

Iată de ce, guvernul țării socoate de a sa înaltă datorie să dea expresie acestui doliu, omagiind, cel dintâiu, memoria marelui defunct. Cu pietate și respect, mă închin deci, ca reprezentant al său, în fața rămășițelor pământești ale celui ce a fost dr. Vasile Suciș, aducând amintirei sale scumpe și în veci neuitate prinosul întregii și bine-meritatei recunoștinți, pe care i-o datorește România întregită, pentru partea sa de contribuție la opera de nouă organizare și de consolidare a vieții noastre de stat.

La Senat.

În prima ședință, ținută după moartea Mitropolitului Vasile Senatul, prin graiul mai multor membri ai Maturului Corp a parentat pe înaltu Decedat, aducând prinos elogios memoriei Aceluia, care a fost primul Mitropolit al Blajului în România întregită.

Cu aceasta ocaziune Domnul Ministru *Alexandru Lapedatu*, a rostit, tot în numele *Guvernului*, următoarea paraneză:

Guvernul se asociază la omagiul pe care Senatul îl aduce memoriei fostului Mitropolit al Blajului și fostului său membru de drept — dr. Vasile Suciș.

Deși boala grea și îndelungată de care a pătimit aproape 10 ani de zile l-a impie-

decat a veni în mijlocul nostru, totuși acest matur Corp nu poate uita activitatea pe care mult regretatul defunct a desfășurat-o în folosul Bisericii sale, a Bisericii române unite, pe vremea întocmirii Constituției și a legilor organice bisericești.

În această privință, neuitatul Ierarh a fost un demn și hotărât susținător și apărător al drepturilor Bisericii în fruntea căreia ședea, drepturi și interese pe cari toți cei cari am conlucrat în acele vremuri în Parlament, am înțeles să le susținem și să le sprijinim cu toată căldura și convingerea că intră și în cadrul intereselor de Stat și a celor naționale.

Și dacă, în afară de aceasta, mai ținem seamă că, raposatul în Domnul, a înălțat, în timpul păstoririi sale, scurtă dealtfel, atâtea monumentale ctitorii școlare și așezăminte sociale și filantropice, suntem îndreptățiți să-l socotim, cum desigur, și posteritatea îl va socoti, ca pe unul din marii și binefăcătorii Mitropoliți ai Bisericii române unite.

Faptul acesta stă în conștiința generală, nu numai a credincioșilor săi, ci a întreg neamului românesc de peste munți. De aceea moartea bunului Arhiepiscop este privită ca un adevărat doliu național. Să ne plecăm, deci, cu pietate înaintea celui ce a fost Mitropolitul Vasile Suciș, aducând memoriei sale, tot prinosul iubirei și recunoștinței ce-i datorăm ca mare păstor suflătesc și devotat fiu al neamului.

Dr. Octavian Rusu

Vineri, în 8 Februarie a. c. la amiazi s'a stins, răpit de o scurtă, dar fatală boală bărbatul viguros, românul neaș și fiul devotat al Bisericii, avocatul din Cluj, *Dr. Octavian Rusu*, jurisconsultul Episcopiei noastre de Cluj—Gherla, și fratele mai mic al Prea Sfințitului Episcop *Alexandru al Maramureșului*.

Trecut la cele vecinice în vârsta cea mai frumoasă a bărbăției, stimat și iubit de toți, cari l-au cunoscut, moartea prematură a distinsului jurist *Dr. Octavian Rusu* — *fala și mân-*

dră Baroului Advocaților din Cluj precum l-a numit în panegiricul său președintele acestei corporațiuni — a sguđuit toate cercurile sociale ale Clujului. Nu e de mirat, deci, că la înormântarea, ce a avut loc Duminică, în 10 Februarie a. c. a participat așa zicând întreg Clujul, petrecând cu pietate la mormânt pe acela, care cu câteva zile mai înainte cu fața zimbitoare avea câte-o vorbă delicată către oricine i-se adresa.

După serviciul religios săvârșit la casa mortuară din Calea Regele Carol

II: stierul acoperit de o multime de coroane — între cari era și frumoasa coroană din flori vii a Episcopiei de Cluj—Gherla — a fost transportat la biserica catedrală, unde a avut loc prohodul, săvârșit de Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu, asistat de membrii Veneratului Capitlu.

La sfârșitul prohodului Părintele canonic I. Agârbiceanu, a rostit următorul panegiric:

„Nu avem aici cetate stătătoare“

Prea Sfințile Voastre,
Intristată adunare,

Cu suflet copleșit de durere, slăsiți de mâhnire adâncă și grea, cu cunoștința tragică a nimicniciei noastre de pe pământ, am venit să dam salutul din urmă, și să invalim în tânguioasele rugăciuni și cântări ale bisericii, pe acela care până alaltăieri a fost fruntașul avocat din Cluj, Dr. Octavian Rusu. Plin de viață, voinic cât un stejar, calcând apasat și hotărât pe drumul cel drept al luptei vieții, încunjurat de iubirea caldă a familiei, de cinstea colegilor, de dragostea și respectul tuturor cari l-au cunoscut, muncitor neobosit, ca o albina neadormită, cine ar fi gândit că dujmarul îl pândeste din imediata apropiere și că a întins lațul? În puterea bărbăției, în cei mai frumoși ani ai vieții, în culmea rarilor lui spirituale, intelectuale și spirituale, se răstoarnă ca un stejar de pe colme, dezrădăcinat de viforul iscat pe neașteptate.

Și nu era nici un semn vestitor de moarte în personalitatea avocatului Dr. Octavian Rusu. Ca și trupul, tot așa de voinic îi era spiritul, pornit spre luptă, spre biruință, optimist, încrezător în biruința finală a binelui. Nu era un intelectual oboșit de boala veacului, de lipsa de orientare și voință înfrântă. Desiluziile vieții, relele ce-au venit peste noi în anii neașezării lumii de după război, n-au fost voinice să i ceară credința în biruința luminii asupra întunecului.

Dr. Octavian Rusu înfrase bine înzestrat în lupta vieții. Crescut în credință și în idealism în sinul unei adânc respectabile familii preoțești, în cultul muncii, al îndeplinirii datorțiilor, al îndelungii răbdări și stăruință, el a fost un elev model la Blaj, un student minunat la Cluj, și un avocat cu reputația solidă și deplin stabilită dela începuturile carierei sale.

Copiii părintelui din Șeulia de Câmpie au fost, toți șase, o mândrie a școlilor din Blaj. Ne amintim atâția de frații Rusu, trecând prin vechiul liceu, frumoși, curăți, cu obrazii de-o deosebită frăgezime, modești, delicați, prieteroși, gata oricând să dea o explicație colegilor — căci toți au fost deosebit de frumoși înzestrați sufletește.

Și iată că pe neașteptate mândria lor, Octavian, pleacă, pe drumul cel de veci, la doi dintre frații plecați mai de mult și la părinții cari l-au crescut, lăsând o prăpastie așa de adâncă și de rece în inima familiei, și un gol așa de pustiu în sufletul celor ce l-au cunoscut și apreciat.

La auzul tristei vesti fie care am avut același prim cuvânt pe buze: Cum se poate? Căci îl știam sănătos, voinic, îndărgit în muncă și în îndeplinirea datoriei.

Iată, încă odată, și atât de dureros adevărată vorba sf. Pavel: „Nu avem aici cetate stătătoare“. Iată adevărit, în cuvântul Scripturii: „Că ziua aceea vine ca furtul“. „Priveghiați și vă rugați, că nu știți ziua nici ceasul în care Fiul Omului va veni“.

Biata noastră viață pentru care ne punem sufletul Sarmaili nostri cei șaptezeci de ani, după cari urmează osteneala și durere, dacă nu odihna cea de veci.

Nu avem aici cetate stătătoare, pentru aceea plecăm când nici nu gândim. Suntem drumetei cari nu știu când ni se sfârșește drumul. Capătul lui nu atârna de voința noastră!

O, decăteori gerii și gâdrii mari n-au spus vorba tragică: Dacă sfârșitul nostru e moartea, mai bine nu ne-am

fi născut. Ce folos de orice vieță și biruință, dacă totul apune în moarte?

Dar iată că Fiul lui Dumnezeu a tras vălul tragic de pe existența noastră: Ai replata omule, dacă ai muți definitiv, mai bine nu te-ai fi născut. Dar tu nu mori odată cu trupul, ci trăiești în veci. Și odată ți se va ridică din țărână și trupul pe care-l lapezi acum pământului. Și iată că nu e nimic zadarnic din ceea ce lucrezi în vieță, în perspectiva vieții de veci. Iată că nu mai e nimic deșertăciune, nici deșertăciunea deșertăciunilor din truda ta sub soare, ci totul e mijloc de-a-ți îmbogăți pe pământ sufletul nemuritor. Ziditorul spiritului tău te-a trimis să faci un drum în lume pentru a aduna aici comori pentru cer. Cu mintea, cu inima ce ți-a dat'o să înțelegi, să cunoști, să iubești, să muncești, să crezi, să bați în ținte de aur și de argint fețele sufletului tău nemuritor, și așa să-l prezinți Stăpânului în ceasul tău cel mare, în ceasul morții trupesti.

Iată ridicată piatra cea de moară de pe duhul omenirii. Nu mai există moarte. Prin Hristos care a biruit'o, acul ei s'a rupt.

Priveghiați și vă rugați, că nu știți ziua nice ceasul! Dar ce rugăciune e mai autentică, mai primită de Domnul, mai bogată în înzestrarea sufletului nemuritor, decât munca harnică de fie care zi, decât împlinirea datoriilor purtate de tine însuți, față de familie, față de slujba ce-o porți, față de neamul și biserica ta? De rugăciune multă puțini au vreme în văltoarea vieții. De muncă toți au parte din greu. Și munca cinstită și dreaptă, pentru o credință și o convingere, pentru dragostea Domnului și deaproapelui, iată că Domnul ne-a dat putere să o schimbăm într'o continuă rugăciune și priveghere.

Un astfel de muncitor a fost adormitul în Domnul. Ca un fruntaș al parhiei noastre, ca avocat al Epis-

copiei aici în Cluj, i-am putut aprecia cu toții zelul și graba cu care ne stătea în ajutor cu statul său cuminte, cu bogata sa experiență juridică. Mi-se pare, că la 6 sau 5 Februarie iscălea însă opiniunile sale juridice către Episcopie.

În numele Prea Sfinției Sale Episcopului aduc aici omagii memoriei lui pentru sprijinul său desinteresat ce i-a dat.

Părintele ceresc, care ne iubeste și când ne ceartă, sau ne pune la grele în cercări, să mîngăie pe îndurerata sa soție, pe scumpii copii, pe frații în grea mahnire, toate rudenile sale și pe toți cei cari l-au iubit.

Odihnească în pace!

* * *

Au mai vorbit dl. Dr. Ionel Pop în numele Baroului avocaților din Cluj, dl. prim-procuror Constantin Pastia, în numele Magistraturii Clujene, dl. Dr. Ioan Prodan din partea avocaților Contenciosului Statului, iar dl. Dr. Victor Ciurdariu în numele Comitetului Local de revizuire.

Din catedrală trupul neînsuflit al „modelului muncii devotate și al datorinței conștientioase“ a fost transportat în cimiterul orașului Cluj, unde a fost așezată, spre odihna vecinică în covoul familiar. În cortegiul numeros, care a însoțit pe cel mutat dintre noi până la groapă, a luat parte o mulțime dintre cei mai distinși cetățeni ai Clujului, în frunte cu Prea Sfințitul Iuliu, care a petrecut pe mort, alături de Prea Sfințitul Maramureșului, la căpătâiul sicriului.

Transmițând și pe această cale Prea Sfințitului Rusu și întregii familii îndoliate adânc simțitele noastre condoleanțe, rugăm pe Domnul să răsplătească munca uriașă și devotată, ce a jertfit-o neamului și Bisericii Dr. Octavian Rusu, cu premiul vieții vecinice, așezându-l în cetele glorioase ale Aleșilor Săi.

Odihnească în pace!

Vib.

Francisc Hossu-Longin

O nouă pierdere a îndurat Biserica și Neamul prin trecerea la cele vecinice a lui *Francisc Hossu-Longin*, fost senator, decorat cu ordinul „Regele Ferdinand I” în grad de comandor, care s’a stins la 12 Februarie a. c. în vârsta partiarhală de 88 ani la Băsești.

Regretatul decedat, — ginerele Marelui luptător al Neamului, George Pop de Băsești — a fost unul dintre cele mai ilustre figure ale bărbaților noștri Ardeleni, desvoltând o binefăcătoare activitate; în special pentru poporul nostru, în județul Hunedoara, unde, la Deva, a avut timp de mai multe decenii biroul avocațial și în județul Sălaj, unde și-a trăit vieța la Băsești dela moartea mult regretatului „Badea George”, având rol conducător în toate acțiunile naționale și bisericești.

Imormântarea a avut loc Sâmbătă, în 16 Februarie a. c. cu participarea unui numeros Cler și reprezentanți ai societății noastre ardelenesti, precum și a mai multor mii de țărani din Sălaj. Prohodul a fost pontificat, în

reprezentanța P. S. Sale Episcopului Rusu al Maramureșului, de Păr. prepozit *Alexandru Breban*, înconjurat de delegații Mitropoliei dela Blaj, ai Episcopiiilor dela Oradea și Cluj-Gherla. Au vorbit la imormântare Păr. prepozit *Alexandru Breban*, în numele P. S. Sale Rusu, păr.-canonic *George Dănilă* din partea Mitropoliei, păr.-canonic *Ion Agârbiceanu*, în numele Prea Sfințitului Iuliu al nostru, păr.-canonic *Ion Georgescu* în numele I. P. Sf. Sale Valeriu al Orăzii; Păr.-leromonah Leon Manu a luat iertăciunile. În numele Baroului Advocaților a parentat pe defunct d-na Dr. Bratu, avocat în Cluj, iar din partea Ligii Apărării Naționale a vorbit dl. Dr. Aurel Gociman, publicist și secretarul Ligii.

Transmitem și pe aceasta cale Doamnei Elena și familiei îndurerate, sincerile noastre condoleanțe, rugând pe Domnul, ca lui „Badea Tanți” să-i facă parte cu Dreptii!

In veci pomenirea lui!

Vib.

Diverse.

Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop Iuliu a plecat Luni, la 11 Februarie a. c. la București, pentru a lua parte la desbaterile Senatului, unde se vor discuta importante proiecte de legi, și pentru aranjarea mai multor chestiuni actuale de-ale Bisericii și Eparhiei noastre. Prea Sfințitul va rămâne în Capitală o săptămână, reîntorcându-se la Reședința Sâmbătă, în 16 Februarie a. c. seara.

Luni, în 18 l. c., apoi, Prea Sfin-

titul va pleca la Oradea, unde în 19 l. c. va avea loc o conferință episcopală, cu participarea tuturor Înaltilor noștri Ierarhi și a vicarului capitular arhiepiscopesc dela Blaj. Conferința episcopală se va ocupa de chestiunile curente ale Bisericii noastre și, probabil, și de alegerea noului Mitropolit și Arhiepiscop al Blajului.

Vicar general capitular arhiepiscopesc a fost ales, în ședința dela 31 Ianuarie a. c. a Capitlului Mitropolitan, Părintele-canonic *Dr. Victor Macaveiu*. Noului conducător bisericesc, căruia

i-s'a încredințat administrarea Arhidiecezei noastre, pe timpul vacanței Scaunului Mitropolitan, îi dorim și pe aceasta cale îmbelșugarea darurilor Părintelui ceresc, pentruca sfânta misiune să și-o poată duce la bun sfârșit spre binele credincioșilor și înflorirea Bisericii noastre.

Nouii canonicii la Baia-Mare. Prea Veneratul Ordinariat al Maramureșului a întregit Capitlul său Catedral prin numirea alor trei noi canonici, așa că acum și Capitlul din Baia-Mare are șase membri. Noui demnitari ai Eparhiei noastre de Nord sunt: Păr. Ilariu Boroș, vicarul Maramureșului, paroh în Sighet, Păr. Pamfil Ossian, arhidiacon on. paroh în Săsari și Păr. Ioan Anca, arhidiacon on. protopop în Baia Sprie. — Dorim nouilor sfetnici ai Prea Sfințitului Alexandru, ca noua distincție binemeritată să o poarte spre binele sufletesc al credincioșilor și mândria Bisericii noastre, întru lungime de zile cu cerească binecuvântare.

In atențiunea Onor Cler.

Aduc la cunoștința tuturor d-lor preoți din Eparhia de Cluj-Gherla, că mi-am deschis

unicul salon românesc de croitorie

în Bistrița, str. Bruchental Nr. 23 (lângă Hotelul Fritsch) unde fac *reverenzi, odăjdii, prapori* etc. pentru d-nii preoți.

Cu deosebită stimă:

Ioan Mititean.

PRIMA ÎNTREPRINDERE ROMÂNEASCĂ
pentru încadrare aurire și reproduce

Icoane și Tablouri

deasemenea se execută în mod ireproșabil metalare, bronzare și aurire de biserici pe lângă proțuri reduse.

Cluj, str. Reg. Maria No. 45.

Vis-à-Vis de palatul Patrla.

LA LIBRARIA DIECEZANĂ, Cluj

Str. Reg'na Maria Nr. 10.

se află de vânzare

Cărții de rugăciuni:

Mângăierea Creștinului de Genț.

Prețul 80 Lei.

Vie împărăția Ta. — Prețul 40 Lei

Galea Ceriului. — Prețul 30 Lei.

Asortiment bogat de tot felul de rechizite cancelariale necesare pentru Oficiile protopopești și parohiale.

Protocol exhibitor, legat în pânză

Matricula Botezașilor, Cununașilor.

Morților, legată în pânză á 280 L.

Protocol pentru *Rațiuni* 280 Lei.

Protocol pentru *Liturgii, predici, carte postală, protocol de ședințe* á 180 L.

Avem la depozit:

Cărți compunătoare de Iconostas

(Ușa împărătească).

Tabernaculum (cu baldachin) dela 2000.

După modelul bisericii Curtea de Argeș

Amvon dela 5000 —

Tetrapod

Sfeșnic (cu 1—2. 4, 6 8.

Cardelabre

Cruce pentru sărutat.

Toate executate în stil românesc roman și bizantin.

La firma:

S. Keresztesi

Tășnad (jud. Sălaj).

Rânduiala lertării celei mari sau a Jubileului se poate comanda — acolo, unde este nevoie și câteva exemplare, peste cele trimise aceluși Nrul 18—19 al Curierului Creștin — la Librăria și Tipografia Diecezană, Cluj, str. Regina Maria Nr. 10, trimițându-se prețul și speșele de porto în prealabil. Prețul unei broșuri este 3 Lei; porto 5 Lei până la 10 exemplare. Pentru comanda de cel puțin 25 exemplare, nu se va socoti porto a parte.

Librăria Diecezană Cluj.

Aducem la cunoștința Prea Onorabelor Oficii protopopești și parohiale, că avem în depozit și putem expedia toate imprimările prescrise prin veneratul ordin circular de sub Nr. 4185 1932 — pentru unificare impuse tuturor oficiilor protopopești și parohiale ale eparhiei de Cluj—Gherla.

Imprimările și prețurile lor sunt următoarele:

I.

Socoteli [cont de gestiune] coala 1, de inveliş	4 Lei
Socoteli [cont de gestiune] coala 2, venituri	3 "
Socoteli [cont de gestiune] coala 3, cheltuieli	3 "
Bugetul	4 "
Inventarul	3 "
Registrul de casă	2 "

Exemplarul de casă (pentru oficiul parohial) din socoteli ce este un volum compactat, costă suma coalelor compactate după dorință + prețul compactării, ce face la exemplar 60—65 Lei.

Ziarul de casă compactat asemenea face suma prețului coalelor compactate + prețul compactării, ce la exemplar face 40—45 Lei.

II.

Form. 1. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului portopopesesc

(numai pentru trebuințele celor ce sunt delegați de Ordinariat pentru a face vizitația canonică). 2 Lei

Form. 2. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului parohial (numai pentru protopopi) coala 2 Lei

Form. 3. Informațiuni despre preoții deficienți, sau în disponibilitate, domiciliați pe teritoriul protopopiatului și despre preoții profesori sau din alte slujbe, — (numai pentru oficiile protopopești). coala 2 Lei.

Form. 4. Informațiuni despre văduvele și orfanii de preoți domiciliați pe teritoriul protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești), coala 2 Lei.

Form. 5. Datele statistice despre taria parohiei, coala 4 Lei.

Form. 6. Datele statistice despre starea protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești) coala 2 — 20 Lei.

III.

Registrul funcțiunilor preoțești, coala 3 Lei.

Exemplarul compactat respectiv broșat din registrul de funcțiuni, costă din 10 coale 35 Lei, iar din 15 de coale 50 Lei.

Imprimările dorite se expediază dacă se trimite suma prețului înainte + 20 Lei pentru ambalaj și taxele de expediție, ori — la dorință — și cu ramburs.

Direcțiunea Librăriei Diecezane.

Croitorie

pentru preoți și civili

IOSIF BUNEA

CLUJ, Regina Maria 10. (Lângă Catedrală)